

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی
گروه آموزشی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

مشخصات درس - نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶		
عنوان درس: ذخیره و بازیابی اطلاعات		
شماره درس: ۶۱۳۵۱۷		
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری ، ۰/۵ عملی)		
رشته و مقطع تحصیلی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، کارشناسی ارشد		
روز و ساعت اجرا: سه شنبه ها ساعت ۱۲-۱۷		
پیش نیاز درس: نمایه سازی و چکیده نویسی		
تعداد دانشجو: ۴	نماینده دانشجویان: خانم سوسنی	محل برگزاری کلاس: سایت شهید بهشتی
مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر ابوالفضل طاهری		
آدرس دفتر و شماره تماس: دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، طبقه دوم، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، شماره تماس: ۰۳۱۳۷۹۲۵۱۶۲		
روز و ساعت مراجعه دانشجویان جهت رفع اشکال و سایر موارد: به صورت حضوری: دوشنبه ها، ساعت ۱۴ تا ۱۵ به صورت غیرحضوری: از طریق پست الکترونیکی		
آدرس پست الکترونیکی: a.tahery@mng.mui.ac.ir		
اهداف و روش‌ها		
شرح درس: این درس یکی از دروس پایه در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی است که به آشنایی با مفاهیم اصلی ذخیره و بازیابی اطلاعات، منطق حاکم بر روش‌ها و نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات؛ به منظور استفاده بهتر و مدیریت فعالیت‌ها و فرایندهای مرتبط با ذخیره و بازیابی اطلاعات در محیط‌های کاری می‌پردازد.		

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مدل های بازیابی اطلاعات، طراحی و شناخت ویژگی های پایگاه های ذخیره اطلاعات

اهداف اختصاصی:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند:

۱. حیطه شناختی:

دانشجو در پایان نیمسال باید بتواند:

- انواع مدل های کلاسیک بازیابی اطلاعات را تعریف و مقایسه کند.
- تفاوت نظام بازیابی اطلاعات را با پایگاه داده توضیح دهد.
- اجزا تشکیل دهنده نظام بازیابی اطلاعات را نشان دهد.
- زبان های مختلف پرس و جو در نظام ها و پایگاه های اطلاعاتی را معرفی کند.
- شیوه های ارزیابی نظام های بازیابی اطلاعات را بشناسد.

۲. حیطه نگرشی:

- علاقه و اشتیاق دانشجویان نسبت به انجام مطالعه و کار عملی در حیطه طراحی و ارزیابی نظام های بازیابی اطلاعات افزایش یابد.
- دانشجویان با دانشی که نسبت به مفاهیم پایه بازیابی اطلاعات و روش های ارزیابی این نظام ها کسب کرده اند، احساس مسئولیت بیشتری در تحلیل و ارزشیابی نظام های بازیابی اطلاعات و کیفیت نتایج جستجو نشان دهند.

۳. حیطه مهارتی:

در پایان نیمسال، دانشجویان توانایی تحلیل و پیاده سازی یکی از مدل های بازیابی و محاسبه معیارهای ارزیابی (ضریب جامعیت و مانعیت، معیار F1) داشته باشند و بتوانند عملکرد موتورهای جستجو و نظام های بازیابی اطلاعات حوزه پزشکی را مقایسه و گزارش نمایند.

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی، وسائل کمک آموزشی، مشارکت دانشجویان در کلاس

وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز:

-رایانه، پروژکتور یا تلویزیون برای نمایش صفحه به دانشجویان ، دسترسی به اینترنت

روش ارزشیابی:

- ارزشیابی تکوینی: ۸ نمره
آزمونک یا آزمون میان ترم: ۴ نمره
ارائه های کلاسی و فعالیت مستمر : ۴ نمره
- آزمون پایانترم: ۱۲ نمره

سیاست ها و قوانین درس:

۱. حضور و انضباط: حضور منظم و به موقع در تمام جلسات کلاسی الزامی است و دانشجویان موظف به رعایت نظم و انضباط در طول تدریس می باشند.
۲. مشارکت علمی و آمادگی: دانشجویان باید با مطالعه قبلی مباحث، در بحث های کلاسی و پرسش و پاسخ مشارکت فعال داشته باشند و تکالیف محول شده را در زمان مقرر تحویل دهند.
- ۳- ارزشیابی : شرکت با آمادگی کامل در ارزشیابی های مستمر و پایانترم ضروری است؛ هرگونه غیبت در کلاس یا جلسه امتحان، طبق آیین نامه آموزشی دانشگاه با دانشجو برخورد خواهد شد.
- ۴- به دانشجویانی که در تمام جلسات حضور فعال داشته باشند، امتیاز مثبت تعلق می گیرد.

نحوه مشارکت فعال فراگیران: دانشجویان با حضور پویا در کلاس، مشارکت در گفتگوهای علمی، پاسخ به پرسشها، طرح سؤال و ارائه نظرات، فرایند یادگیری را فعال می سازند. در جلسات از پیش تعیین شده، باید مطالب را پیش از کلاس مطالعه کنند تا در بحث ها و پرسش و پاسخ کلاسی، دیدگاههای خود را به اشتراک بگذارند.
شرح وظایف نماینده کلاس: ۱ - نماینده کلاس به عنوان پل ارتباطی بین دانشجویان، استاد و آموزش دانشکده، در زمینه هماهنگی امور آموزشی و پیگیری مسائل و مشکلات درسی فعالیت می نماید. ۲ - نماینده موظف است زمان تشکیل و عدم تشکیل کلاس ها و همچنین برگزاری کلاس های جبرانی را پس از هماهنگی با آموزش دانشکده و استاد، به اطلاع دانشجویان برساند. ۳ - نماینده موظف است، ۱۰ دقیقه قبل از شروع کلاس در محل حاضر شده و سیستم آموزشی را آماده نماید. در صورت بروز مشکل، موضوع را پیگیری کرده و در صورت عدم رفع مشکل، به مسئول واحد فناوری اطلاع دهد. ۴ - نماینده موظف است قبل از شروع کلاس، کنترل، مازیک و تخته پاک ن را از آموزش دریافت کرده و پس از اتمام کلاس، آنها را به آموزش تحویل دهد.
منابع درس
۱. حسن زاده، محمد (۱۳۹۷). ذخیره و بازیابی اطلاعات. تهران: سازمان سمت. ۲. طاهری، سیدمهدی (۱۳۹۴). ذخیره و بازیابی اطلاعات و دانش با تاکید بر رویکردهای نوین. تهران: نشر کتابدار. ۳. میدو، چارلز؛ بویس، برت (۱۳۹۰). نظام های بازیابی اطلاعات متنی. ترجمه نجلا حریری. تهران: نشر چاپار. ۴. گراسمن، دیوید ا؛ فریدر، افیر (۱۳۸۴). بازیابی اطلاعات: الگوریتم ها و روش های اکتشافی. ترجمه جعفر مهرداد؛ سارا کلینی. مشهد: کتابخانه رایانه ای؛ شیراز: کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی شیراز. ۵. بیزاییتس، ریکاردو؛ برتیه دوآرثوژونتو (۱۳۸۵). قلمروهای نو در بازیابی اطلاعات. مترجم: علی حسین قاسمی. تهران: چاپار؛ دبیزش. جلد اول ۶. اینگورسن، پیتز (۱۳۸۹). تعامل بازیابی اطلاعات. ترجمه هاجر ستوده. تهران: کتابدار.

جدول زمان بندی درس

ردیف	جلسه	موضوع	مدرس	نوع کلاس	منبع
۱-	۳۱ / ۰۶ / ۱۴۰۵	مفاهیم پایه و تاریخچه بازیابی اطلاعات	دکتر طاهری	حضورى	۳، ۱
۲-	۰۷ / ۰۷ / ۱۴۰۵	مدل های کلاسیک بازیابی اطلاعات (۱)	دکتر طاهری	حضورى	۵، ۴
۳-	۱۴ / ۰۷ / ۱۴۰۵	مدل های کلاسیک بازیابی اطلاعات (۲)	دکتر طاهری	حضورى	۵، ۴
۴-	۲۱ / ۰۷ / ۱۴۰۵	مدل های کلاسیک بازیابی اطلاعات (۳)	دکتر طاهری	حضورى	۵، ۴
۵-	۲۸ / ۰۷ / ۱۴۰۵	معماری نظام بازیابی اطلاعات (۱)	دکتر طاهری	حضورى	۱
۶-	۰۵ / ۰۸ / ۱۴۰۵	معماری نظام بازیابی اطلاعات (۲)	دکتر طاهری	حضورى	۲، ۱
۷-	۱۲ / ۰۸ / ۱۴۰۵	زبان های پرس و جو در نظام های بازیابی اطلاعات (۱)	دکتر طاهری	حضورى	۱
۸-	۱۹ / ۰۸ / ۱۴۰۵	زبان های پرس و جو در نظام های بازیابی اطلاعات (۲)	دکتر طاهری / مشارکت دانشجویان	حضورى	مقالات مرتبط
۹-	۲۶ / ۰۸ / ۱۴۰۵	تکنیک های رایج خوشه بندی و طبقه بندی متون	دکتر طاهری / مشارکت دانشجویان	حضورى	مقالات مرتبط
۱۰-	۰۳ / ۰۹ / ۱۴۰۵	آزمون میان ترم	دکتر طاهری	حضورى	-
۱۱-	۱۰ / ۰۹ / ۱۴۰۵	مفهوم ربط و تعامل در بازیابی اطلاعات	دکتر طاهری	حضورى	۶
۱۲-	۱۷ / ۰۹ / ۱۴۰۵	رابط کاربری در نظام های بازیابی اطلاعات	دکتر طاهری	حضورى	۶، ۲
۱۳-	۲۴ / ۰۹ / ۱۴۰۵	ارزیابی نظام های بازیابی اطلاعات: دیدگاه ها و سنجه ها	دکتر طاهری	حضورى	۴، ۵
۱۴-	۰۱ / ۱۰ / ۱۴۰۵	معرفی نرم افزار Elasticsearch	دکتر طاهری / مشارکت دانشجویان	حضورى	مستندات نرم افزار
۱۵-	۰۸ / ۱۰ / ۱۴۰۵	سیستم های پرسش و پاسخ و RAG	دکتر طاهری / مشارکت دانشجویان	حضورى	ارائه دانشجو
۱۶-	۱۵ / ۱۰ / ۱۴۰۵	موتورهای جستجوی مبتنی بر هوش مصنوعی	دکتر طاهری	حضورى	کار با ابزار AI
۱۷-	۲۲ / ۱۰ / ۱۴۰۵	روندهای نوین و آینده بازیابی اطلاعات در سلامت	دکتر طاهری	حضورى	مقالات مرتبط